

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 83/2022 Z. z., ktorým sa ustanovujú niektoré podmienky financovania sociálnych služieb v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu (ďalej len „návrh nariadenie vlády“) sa predkladá v súlade so splnomocňovacím ustanovením § 78e zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 66/2020 Z. z. (ďalej len „zákon“) ako iniciatívny materiál.

V súlade s § 78b ods. 1 a 2 zákona písomnú žiadosť o poskytnutie finančného príspevku podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona na príslušný rozpočtový rok obec alebo neverejný poskytovateľ sociálnej služby doručuje Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „ministerstvo“) v elektronickej podobe prostredníctvom informačného systému sociálnych služieb v lehote od 1. júla do 31. augusta predchádzajúceho rozpočtového roka. Poskytnutím tohto finančného príspevku, za podmienok ustanovených zákonom, štát prostredníctvom kapitoly ministerstva spolufinancuje poskytovanie sociálnych služieb verejnými poskytovateľmi sociálnych služieb na miestnej úrovni a neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb na miestnej i regionálnej úrovni v zariadeniach sociálnych služieb pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek (zariadenia podporovaného bývania, zariadenia pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby, rehabilitačné strediská, domovy sociálnych služieb, špecializované zariadenia, denné stacionáre) a sociálne služby krízovej intervencie v zariadeniach sociálnych služieb (nocľahárne, útulky, domovy na polceste, zariadenia núdzového bývania). Ku dňu podania tejto písomnej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona na rozpočtový rok 2023, najneskôr však k poslednému dňu zákonom ustanovenej lehoty na podanie tejto žiadosti, teda ku 31. augustu 2023, muselo podľa zákona vzniknúť oprávnenie poskytovať túto sociálnu službu v zariadení, pre ktoré je tento finančný príspevok určený, na príslušnom mieste jej poskytovania. Žiadateľovi o poskytnutie tohto finančného príspevku, a v prípade obce, ako žiadateľ, verejnému poskytovateľovi sociálnej služby v konkrétnom zariadení, pre ktoré obec žiada o poskytnutie tohto finančného príspevku. Týmto oprávnením sa rozumie právne účinným spôsobom vzniknuté oprávnenie odo dňa zápisu do registra sociálnych služieb vykonaného príslušným vyšším územným celkom, a toto oprávnenie poskytovať sociálnu službu musí ku dňu podania tejto písomnej žiadosti, najneskôr však k poslednému dňu zákonom ustanovenej lehoty na podanie tejto žiadosti, teda ku 31. augustu 2023, trvať aj pre rozpočtový rok 2023, pre ktorý je tento finančný príspevok určený a poskytovaný.

Cieľom návrhu nariadenia vlády je, vzhľadom na požiadavky aplikačnej praxe, umožniť obciam a neverejným poskytovateľom sociálnych služieb podať na rozpočtový rok 2023 žiadosť o poskytnutie finančného príspevku podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona aj po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty pre podanie tejto žiadosti (v súlade s § 78b ods. 2 zákona po uplynutí lehoty od 1. júla do 31. augusta 2022), a to konkrétne v „dodatočnej“ lehote od 1. septembra 2022 do 31. decembra 2022. Táto právna možnosť podania tejto žiadosti na rozpočtový rok 2023 v tejto „dodatočnej“ lehote je však viazaná len na po 31. auguste 2022, a to na základe žiadosti o zápis do registra podanej príslušnému vyššiemu územnému celku do 31. októbra 2022, novo registrované zariadenia sociálnych služieb – teda musí vzniknúť oprávnenie poskytovať sociálnu službu v tomto zariadení zápisom do registra sociálnych služieb podľa § 65 ods. 1 zákona až po 31. auguste 2022 najneskôr však do 31. decembra 2022.

Účel takto koncipovanej právnej úpravy je odôvodnený osobitosťami mimoriadnej situácie súvisiacej s ochorením COVID- 19, spojenej oproti pôvodným zámerom žiadateľa, s reálnym predlžovaním lehôt vykonávania potrebných stavebných činností, predlžovaním súvisiacich administratívnych správnych konaní, najmä stavebných i priesťahmi vo vybavovaní relevantných podkladov, a tým pri reálnom zabezpečovaní plnenia podmienok na zápis poskytovanej sociálnej služby v konkrétnom zariadení do registra sociálnych služieb. Legitímnym verejným záujmom na takomto jednorazovom predĺžení lehoty je vytvorenie právnych podmienok na rozvinutie súvisiaceho konkurenčného prostredia pri poskytovaní sociálnej služby, a tým aj cenovej dostupnosti poskytovanej sociálnej služby pre jej prijímateľov, a to aj ako protiinflačné opatrenie v čase enormného nárastu miery inflácie a jej vplyvu na úhradu za poskytovanú sociálnu službu. Zároveň v čase pretrvávajúcej mimoriadnej situácie súvisiacej so šírením ochorenia COVID- 19 návrh vychádza aj zo spoločenskej potreby posilniť rozvoj, udržateľnosť a dostupnosť sociálnych služieb v zariadeniach krízovej intervencie v rámci zabezpečenia ústavného práva každého kto je v hmotnej núdzi na zabezpečenie základných životných podmienok, a to aj spolufinancovaním týchto sociálnych služieb vo vybraných druhoch týchto zariadení zo štátneho rozpočtu prostredníctvom kapitoly ministerstva.

Aj v týchto prípadoch uplatnenia „dodatočnej lehoty“ pre možnosť spolufinancovania po 31. auguste 2022 novo registrovaných zariadení poskytnutím finančného príspevku podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona, podmienkou vzniku nároku na tento finančný príspevok bude preukázanie verejného záujmu na začatí poskytovania sociálnej služby v konkrétnom druhu zariadenia na konkrétnom mieste jej poskytovania - písomné vyjadrenie príslušnej obce o súlade poskytovania sociálnej služby v zariadení s komunitným plánom sociálnych služieb príslušnej obce, resp. písomné vyjadrenie príslušného vyššieho územného celku o súlade poskytovania sociálnej služby v zariadení s koncepciou rozvoja sociálnych služieb príslušného vyššieho územného celku.

Návrh nariadenia vlády je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, inými zákonmi, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná a s právom Európskej únie. Návrh nariadenia vlády nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Návrh nariadenia vlády v súlade s doložkou vybraných vplyvov bude mať pozitívne sociálne vplyvy a vplyv na rozpočet verejnej správy, nebude mať vplyv na životné prostredie, ani vplyv na informatizáciu, podnikateľské prostredie, na manželstvo, rodičovstvo a rodinu a ani vplyv na služby verejnej správy pre občana.